

srpske za glagol kročiti, kročim stoji dvójako objašnjenje: *svrš. i nesvrš.*

1. *učiniti korak, koraknuti, koračati*: I kročio sam kao tuđim nogama dalje (Cola-ković). S praga kroči u aviju (Sekulić), fig. Jer uz ljubav u životu rijetko sreća kroči (Harambašić);

2. *ići, kretati se* – Zgraža se zbog puta kojim kroči vaš otac (Stj. Krešić). Raspričao se kako su on i njegovi djedovi uvijek držali uz seljake, kako su uvijek zajedno kročili (J. Benešić).

Novija rječnička grada pokazuje da se glagol kročiti, kročim, prije upotrebljavan isključivo kao periektivni, katkad upotrebi i kao imperfektivni.

Međutim, u naveenoj Matoševoj rečenici oblici *stigoh* i iza njega *kročih* označavaju dvije uzastopne prošle svršene radnje. Ovdje oblik *kročih* znači isto što i *stupih*, radnju koja se u jednom trenutku izvršila i nema imperfektivno nego periektivno značenje.

Zato o ovom obliku ne treba govoriti kao o morfonostilemu, nego kao o sintaktostilemu, o vremenskom pomjeranju radnje izražene aoristom. Matoš nam je radnju koja se izvršila u prošlosti približio da bismo dobili iluziju kao da se izvršila upravo prije trenutka govora. Uz to, iza oblika *kročih* kod Matoša stoji »na pusti bajir« – akuzativ a ne »na pustom bajiru« – lokativ, što bi bilo prirodnije da glagol kročiti ima ovdje imperfektivno značenje.

Treba pozdraviti nov način pristupa književnom djelu, i to ovako bogat i raznovrstan kao Franjićev, ali ne treba uvijek u književnom izrazu tražiti nešto izuzetno na čemu se treba zadržavati.

Milojka Petrović

NALIČJE VRIJEDNE KNJIGE

(Rafo Bogišić: *O hrvatskim starim pjesnicima*, Matica hrvatska, Zagreb, 1968)

Matica hrvatska sa svojim glavnim urednikom Vlatkom Pavletićem pokrenula je prijeko potrebnu i korisnu *Knjižnicu studija i monografija o hrvatskoj kulturnoj baštini*

što je uređuje Josip Pupačić. Tako je 1968. g. ugledala svijetlo dana opsežna knjiga prof. Rade Bogišića »O hrvatskim starim pjesnicima«. Svojom sadržajnom vrijednošću ukusnom opremom i ugodnim tiskom na dobru papiru ona je ubrzo privukla pažnju cjelokupne kulturne javnosti pa je počašćena i vrlo značajnim priznanjima: republičkom i »Vjesnikovom« nagradom za književnost. Središnjom ličnošću svoje knjige autor je učinio Marina Držića posvetivši mu šest (od petnaest) studija. Respektirajući sva dosadašnja istraživanja Bogišić je svuda sazeo poznato i utvrđeno, ali je isto tako izvršio i pokoju korekciju u općenito prihvaćenim pogledima na život i rad ovog našeg velikog pisca da bi ujedno prosekao ili barem počeo prosijecati i nove, dalekosežne vidike. Na isti je način postupio uglavnom i u studijama o drugim našim piscima (Maruliću, Vetrancu, Gunguliću, Palmotiću i Kanaveliću), pri čemu posebnu pažnju zavređuje izvanredno uspjeta i dosad neuočena paralela između Marulićeve »Judite« i Mažuranićeve »Smail-age«. Određenu vrijednost ovim Bogišićevim radovima daje i savjesno, iscrpno navođenje literature o brojnim pojavama i ličnostima stare naše književnosti. Zbog spomenutih kvaliteta za ovom bi knjigom trebali posegnuti svi nastavnici i studenti domaće književnosti, napredniji učenici srednjih škola i svekoliko naše kulturno općinstvo.

Ističući s istinskom radošću prinos pisca i nakladnika ove knjige našoj kulturi (jer su svake »dike ter hvaljenja« vrijedan dio hrvatske književnosti opet uveli u krug šireg znanstvenog interesa i učinili zaista mnogo za njegovu popularizaciju – u vrijeme kad smo u nastavnim programima za gimnazije i ostale srednje škole nekoliko stoljeća svoga kulturnog opstanka sveli na sramotno beznačajan minimum), valja ipak upozoriti i na brojne nedostatke koji veličinu ovog potihvata znatno umanjuju.

To su najprije tiskarske pogreške (koje pišemo na dušu prvenstveno tiskari »Slobodna Dalmacija« u Splitu, lošim slagarima i nesavjesnim korektorima): vedrina (str. 20) mj. vedrine; j (25) mj. je; petrarhistički